

การพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*

DEVELOPMENT HANDBOOK OF THE STUDENT CARING AND SUPPORT
SYSTEM OF MUEANG KET GROUP UNDER THE ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ถนัด ประดับเพชร¹ และสุเทพ เมยไธสง²

Thanat Pradabpet¹ and Suthep Maythaisong²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : k.thanatpradabpet@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อเป็นคู่มือสำหรับผู้บริหารศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน และครูที่ปรึกษา ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดระบบดูแลช่วยเหลือเรียนของโรงเรียน ในการจัดทำคู่มือครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ กำหนดเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา และร่างคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงร่างของคู่มือการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กำหนดกรอบเนื้อหา ระบบนักเรียนดูแลช่วยเหลือกำหนดเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา และร่างคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้ประเมิน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนหรือ หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของคู่มือ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ของครูผู้สอนหรือหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นโดยรวม คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

*Received: September 6, 2022; Revised: October 28, 2022; Accepted: October 28, 2022

ที่สุดและ 2)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานการณ์ปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตอนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวปฏิบัติของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นการนำเสนอองค์ประกอบกระบวนการในภาพรวมของระบบ ในรูปของผังแสดงโครงสร้างของระบบ วิธีดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของครูผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเคร่งครัด ตอนที่ 3 ได้ชี้แจงการใช้เอกสาร เครื่องมือ ระยะเวลาการจัดเก็บ ตลอดจนผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน อีกทั้งได้รวบรวมเครื่องมือ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ครูผู้เกี่ยวข้องจะต้องใช้ในการดำเนินการเป็นมาตรฐาน เพื่อใช้เก็บข้อมูลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1)การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5)การส่งต่อ ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์อื่นๆ ได้นำเสนอหลักเกณฑ์ที่จำเป็นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น หลักการเยี่ยมบ้านนักเรียนหลักเกณฑ์ของบุคคลพิการ 9 ประเภท

คำสำคัญ : คู่มือ; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ

ABSTRACT

The objective of the research was 1) to develop the Student Support System Manual for the Group of Mueang Ket Schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 2) which would be used as a reference for school administrators, leaders of student activities and advisors to control, monitor and supervise the student support system. Four steps were implemented in preparation of the manual. The first step encompassed studying and collecting of related information and documents. The second step was to draw up the manual draft, together with its scope and contents, and set up a group of experts for commenting the draft copy, consisting of 9 members: 3 school administrators, 3 supervisors and 3 leaders of student activities. The third step was the assessment of the draft manual by 30 teachers or student activity leaders. The last step was to work out a completed manual copy.

The result of the research can be summarized as follows: 1)The assessment of the draft manual as undergone by 30 teachers or student activity leaders was found to be at the highest level of decency.2) The constructed manual consisted of 4 chapters as follows: Chapter I: Social problems affecting children and youths. Chapter II: Factors, System, Charts, Procedures & Roles and Duties of Personnel concerned. Chapter III: Related Documents, Devices and Filing standards. The five steps of student support system is mentioned in this chapter, namely, (1) Individual records (2) Screening system (3) Prevention and solution of the problems (4) Development and promotion (5) Transfers.

Chapter IV: Others (regulations on leave, 9 criteria for the disable students etc.).

Keywords : Manual; Student Support System; Mueang Ket School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลืออบรมสั่งสอนฝึกฝน รวมทั้งจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีคุณภาพตาม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ซึ่ง สอดคล้องกับประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136/ตอนที่ 57 ก/หน้า 1/1 พฤษภาคม 2562 ได้ กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วม ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2563) ที่ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อม อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีความจำเป็นที่ต้องจัดทำระบบการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีใน โรงเรียนที่ดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงควรรนำระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมาประยุกต์ใช้และ พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาทั้งใน ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เปิดทำการ สอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนทั้งหมด 2,998 คน มี ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 212 คน (โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, พ.ศ. 2565) ซึ่งจากข้อมูลในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ที่ได้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมาอย่างต่อเนื่อง พบว่า นักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเมืองเกษตรมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่าในระดับอื่นมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น นักเรียนมีปัญหา การแต่งกายไม่เรียบร้อยความประพฤติไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนเสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติด ออกเรียนกลางคันทำให้เห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ยังไม่ประสบ ผลสำเร็จ เกิดจากปัจจัยภายในองค์กรซึ่งเป็นจุดอ่อนของโรงเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของครูกระบวนการและวิธีการ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน มีการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาทุกปี และครูไม่สามารถติดตามดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้แก้ไขปัญหาผู้เรียนไม่ถูกจุดโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จึงควรมีเล็มคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มีเล็มคู่มือเพื่อไปพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนตัวเอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11กรกฎาคม 2551 (เอกรินทร์ มหาศาล และคณะ, 2559) เนื่องจากหลักสูตร 2551 มีส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตร 2544 โรงเรียนจึงต้องปรับโครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปรับเวลาในแต่ละระดับใหม่ โดยเริ่มใช้หลักสูตร 2551 พร้อมกันทุกโรงเรียน ในปีการศึกษา 2553 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า ในหลักสูตร 2544 มีโครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน 5)ส่งต่อ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายในรูปแบบลักษณะจิตอาสา บูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ กิจกรรม โดยจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดในโรงเรียน และร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียนก็ได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพและประสบผลสำเร็จของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งแก้ไขปัญหาในสภาพแวดล้อมของชุมชน สังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ให้ทราบถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3.2 ทำให้ทราบการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3.3 ทำให้ได้คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 3 คน และประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้ประเมิน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนหรือหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของคู่มือ จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินคู่มือโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมนักเรียน และครูผู้สอน เป็นผู้ประเมินโดยมีขั้นตอนการจัดทำคู่มือทั้งหมด 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาการส่งต่อ ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงร่างคู่มือ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ เพื่อพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (ทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการตัดสินใจของคุณ)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการพัฒนาจากการวิเคราะห์ทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการตัดสินใจของคุณ ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน หรือมีความคิดเห็นตรงกัน 1)รายละเอียดของเนื้อหาสาระของคู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2)เนื้อหามีความครบถ้วนเหมาะสม ของแบบฟอร์มที่กำหนด ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3)ลำดับขั้นตอนวิธีการคู่มือมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4)วัตถุประสงค์ของแต่ละด้านในคู่มือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5)จำนวนเอกสารมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติใน

แต่ละด้าน ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6)โครงสร้างของคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความ สมบูรณ์นำไปใช้ได้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 7)คู่มือที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 8)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการบันทึกและเอกสารแต่ละด้านที่ชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 9)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีประโยชน์ต่อการบริหารงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 10)สามารถนำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปใช้ได้จริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ผลการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเมือง เกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการประเมินวิเคราะห์ระดับความ คิดเห็นของผู้ประเมิน 30 คน โดยการทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการ ตัดสินใจพหุคูณ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน หรือมีความคิดเห็นตรงกัน 1)รายละเอียดของเนื้อหาสาระของ คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2)เนื้อหามีความครบถ้วนเหมาะสม ของแบบฟอร์มที่กำหนด ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3)ลำดับขั้นตอนวิธีการคู่มือมีความ เหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4)วัตถุประสงค์ของแต่ละด้านในคู่มือมีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5)จำนวนเอกสารมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติใน แต่ละด้าน ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6)โครงสร้างของคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความ สมบูรณ์นำไปใช้ได้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 7)คู่มือที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 8)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการบันทึกและเอกสารแต่ละด้านที่ชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 9)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีประโยชน์ต่อการบริหารงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 10)สามารถนำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปใช้ได้จริงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

6.1 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้ประเมิน เป็นหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้จัดเป็นระบบดูแลนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ความเหมาะสมของคู่มือกายภาพ มีรูปลักษณ์ ขนาดตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย ลักษณะการจัดรูปเล่มเหมาะสม เมื่อครูผู้ปฏิบัติการสอนได้ศึกษารายละเอียดจากคำแนะนำการใช้คู่มือแล้วจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ เนื้อหาในคู่มือชัดเจนใช้ง่ายต่อการปฏิบัติโดยวัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้ปฏิบัติการสอนและครูที่ปรึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน และมีวิธีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง และผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้คู่มือ เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยวัลย์ พุ่มพิงพุทธ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัย พบว่า คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2550) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิศักดิ์ สิงห์แก้ว (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดลำพูน พบว่า ได้รับความเห็นชอบการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เห็นประโยชน์ของร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่มากในด้านภาพรวม ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA มีความเหมาะสมกับวิธีดำเนินงาน ระยะเวลา สมาชิกที่ร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นพ้องต้องกัน มีการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดป่าตึง

6.2 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ส่วนใหญ่ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะและข้อความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือมาพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากครูผู้สอนได้ศึกษาตามคำแนะนำการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำ

ให้ผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน และครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามได้และศึกษาคู่มือการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตาม เนื้อหาสาระของแต่ละด้านอย่างเหมาะสมในการนำไปใช้ และวัตถุประสงค์ของการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาผู้เรียนมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความรับผิดชอบ รู้จักการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลครูผู้ปฏิบัติการสอนมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน รวมทั้งรูปแบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพัฒนาผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำระบบอื่น ๆ และบูรณาการระบบอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ให้ความหมายว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ และ เครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้น หรือ ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาอันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนฯฯ มีส่วนร่วมและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้สรุปคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ 1)นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2)สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3)นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ)คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ) 4)นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้าน 5)ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจังด้วยความเอื้ออาทร

6.3 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีเนื้อหาประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการใช้คู่มือความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัตถุประสงค์ประโยชน์ของคู่มือส่วนประกอบของคู่มือหลักการเป้าหมายขอบเขตของงานคำจำกัดความ เนื้อหาตอนที่ 1 สถานการณ์ปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตอนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวปฏิบัติของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตอนที่ 3 การชี้แจงการใช้และเอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การจัดกิจกรรมส่งเสริม 5)การส่งต่อ ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์อื่นๆ คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง และทำให้ครูที่มีความถนัดต่างกัน เข้าใจไม่ตรงกัน หรือขาดประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถจัดกิจกรรมแลพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทาง เดียวกันได้ ทำให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม

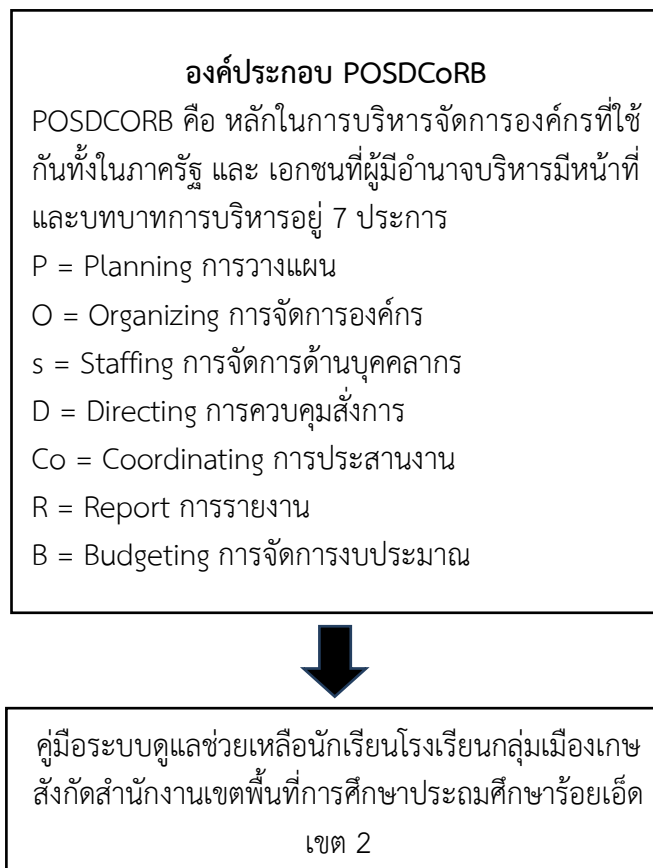
นิเทศ การจัดระบบพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับ สมพร พุดตาล เบ็ทซ์ (2556) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคู่มือในการปฏิบัติงาน ควรประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) ส่วนประกอบตอนต้น ได้แก่ 1.1)ปก 1.2)หน้าแสดงรายนามคณะผู้จัดทำและปีที่พิมพ์ 1.3)คำนำ 1.4)สารบัญ 1.5)แผนภูมิแสดงโครงสร้างของหน่วยงาน
- 2) ส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือวิธีปฏิบัติงาน ได้แก่
 - 2.1)คำอธิบายลักษณะงาน 2.2)แผนภูมิแสดงสายงานปฏิบัติงาน 2.3)ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน 2.4)ภาพประกอบ
- 3) ส่วนประกอบตอนท้าย ได้แก่ 3.1)คำอธิบายศัพท์ 3.2)บรรณานุกรม และสอดคล้องกับ แนวคิดของ สมมาตร ประสุวรรณ (2554) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือที่ดีควรมีลักษณะในประเด็นหลักๆ ด้านเนื้อหาที่ถูกต้องและครอบคลุมสาระของคู่มือนั้นๆ การจัดลำดับของข้อมูลนำเสนอเป็น ขั้นตอนเข้าใจง่าย รายละเอียดของคู่มือต้องเข้าใจง่าย ผู้ศึกษาคู่มือเมื่ออ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติ ตามได้และรูปแบบของ คู่มือควรมีความสวยงาม ทนต่อการใช้

จากผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นว่า โดยรวม คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการ นำไปใช้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D.=0.35) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยวัลย์ พุ่มพิงพุท (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ในกระบวนการในการจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความจำเป็น ที่จะต้องนำกระบวนการ POSDCoRB มาช่วยในการวางแผนงาน 2) กระบวนการ POSDCoRB มีหลักการ บริหาร 7 หลัก สามารถนำมาเป็นการบริหาร การจัดทำคู่มือระบบดูแลนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ ทั้ง 5 ด้าน 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหายุติธรรม 4) การจัด กิจกรรมส่งเสริม 5) การส่งต่อ และจากองค์ความรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานิสรา กาบบัวศรี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เทคนิคและกระบวนการ POSDCoRB Process and Technique of POSDCoRB ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปตามกระแสสมัยนิยม แต่กระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB เป็นหลักการบริหารที่เป็นที่นิยมอย่างมากแม้จะเป็นหลักการบริหารแบบดั้งเดิมในยุคคลาสสิกก็ตาม และยัง ถือว่าเป็นหลักการบริหารพื้นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน หรือแม้แต่ผู้บริหารใน หน่วยงานเอกชนจำเป็นต้องใช้ในการบริหาร นอกจากกระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB แล้ว ผู้บริหารที่ ดีในยุคปัจจุบันควรเพิ่มการบริหารแบบดั้งเดิมควบคู่กับระบบคุณธรรมหลักธรรมาภิบาลอีกด้วย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ควรศึกษาการจัดทำคู่มือจากงานวิจัยเพื่อการจัดทำคู่มือที่เหมาะสมมากที่สุด และศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากงานวิจัยเพื่อความเหมาะสมของคู่มือให้สมบูรณ์ที่สุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาสามารถใช้คู่มือเป็นแนวทาง ในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรศึกษาข้อมูลในคู่มือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง

8.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวบุคคลที่ต้องการพัฒนากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมตามความเหมาะสม

8.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรติดตามผลการใช้คู่มือ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

8.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้คู่มือเป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเรียนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำคู่มือไปใช้ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้คำปรึกษาและเพิ่มเวลาให้ครูได้ศึกษาคู่มือให้มากขึ้น

8.3.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในทุกระดับต่อไป

9. บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2550). *ภาวะสุขภาพจิต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฐานิศรา กาบบัวศรี. (2562). เทคนิคและกระบวนการ POSDCoR BProcess and Technique of POSDCORB. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทยหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 1(3). 56-60.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). *การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2564). *โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2564. จาก <http://www.ret2.go.th/ict/>.
- วัลย์วัลย์ พุ่มพิงพุทธ. (2554). *การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- สมพร พุดตาล เบ็ทซ์. (2556). *การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 1(ฉบับพิเศษ). 88-95.
- สมมาตร ประจวบวรรณ. (2554). *การพัฒนาคู่มือครูในโรงเรียนทหารช่าง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **แนวทางการเขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). **แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- _____. (2560). **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2559). **เรื่องนำรัฐสู่การใช้หลักสูตร**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด.